Lietas Nr. C11110716
Lietas arhīva Nr. C-0377-17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Cēsīs, 2017. gada 17. janvārī

Cēsu rajona tiesa, tiesnese L. Karlsone,

izskatot rakstveida procesā civillietu /pers. A/ (turpmāk - prasītāja) maza apmēra prasību pret /pers. B/ (turpmāk - atbildētājs) par uzturlīdzekļu piedziņu,

A p r a k s t o š ā d a ļ a

2016. gada 21. decembrī tiesā saņemts prasītājas maza apmēra prasības pieteikums pret atbildētāju par uzturlīdzekļu piedziņu un saskaņā ar Civilprocesa likuma 30.^{3} nodaļas nosacījumiem pakļauts izskatīšanai tiesā.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus nepilngadīgā bērna – /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturam 150 EUR apmērā mēnesī. Prasītāja norāda, ka nepilngadīgais bērns dzīvo kopā ar viņu un atrodas viņas ikdienas aprūpē un dēla uzturēšanai, dzīves kvalitātes nodrošināšanai, veselības aprūpei un individuālo spēju attīstīšanai nepieciešama lielāka summa, nekā minimālo uzturlīdzekļu apmērā. Atbildētājs neveic regulāru uzturlīdzekļu maksu bērna uzturam. Sakarā ar to, ka atbildētājs strādā patstāvīgu algotu darbu, lūdz tiesu piedzīt uzturlīdzekļus bērna uzturam pieteikumā norādītajā apmērā. Norāda kā viņas ģimenei piešķirts maznodrošinātas ģimenes statuss. Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus – dēlam /pers. C/ 150 EUR mēnesī, jeb 1 800 EUR gadā, bet ne mazāk, kā Ministru kabineta noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā, līdz laikam, kad bērns pats varēs sevi apgādāt. Norādījusi, ka lietas iztiesāšana tiesas sēdē nav nepieciešama.

2016. gada 22. decembrī saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta noteikumiem un pamatojoties uz 2016. gada 22. decembra lēmumu par civillietas ierosināšanu, atbildētājam uz deklarēto un faktisko dzīvesvietu nosūtīti prasības pieteikuma noraksti un paskaidrojuma veidlapas, nosakot termiņu paskaidrojuma iesniegšanai līdz 2017. gada 6. janvārim

2017. gada 6. janvārī tiesā saņemti atbildētāja rakstveida paskaidrojumi prasības pieteikumam, kuros norādīts, ka prasību atzīst daļēji – valstī noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā, jo strādā algotu darbu un viņa ienākumi mēnesī ir zem vidējās minimālās darba algas. Lūdzis pilnībā atbrīvot no valsts nodevas samaksas valsts labā. Norādījis, ka lietas iztiesāšana tiesas sēdē nav nepieciešama.

2017. gada 9. janvārī no prasītājas saņemti paskaidrojumi, kuros norādīts, ka nepilngadīgo bērnu viņai palīdz uzturēt māsa, nopērkot bērnam nepieciešamos autiņbiksītes, piena maisījumus. Norādījusi, ka atbildētājs 04.01.2017. telefonsarunā ir piekritis maksāt uzturlīdzekļus viņas norādītajā apmērā.

Civilprocesa likuma 250.^{25} panta otrā daļa nosaka, ka ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Ar tiesneses 2017. gada 9. janvāra lēmumu nolemts lietu izskatīt rakstveida procesā, noteikts datums – 2017. gada 17. janvāris no kura sprieduma noraksts saņemams tiesas kancelejā.

Pārbaudot un izvērtējot lietā esošos rakstveida pierādījumus to kopumā, tiesa atzīst, ka prasība par uzturlīdzekļu piedziņu bērna uzturam ir pamatota, likumīga, bet apmierināma daļēji.

M o t ī v u d a ļ a

Ar lietā iesniegtajiem rakstveida pierādījumiem – nepilngadīgā bērna /pers. C/dzimšanas apliecības kopiju (lietas 7. lapa) prasītāja ir pierādījusi, ka bērna tēvs ir atbildētājs, kā arī to, ka uz tiesas sēdes dienu dēls ir 10 mēnešus vecs No lietā esošām dati no VMIS izdrukas (lietas 21. lapa) pierādīts, ka nepilngadīgā bērna dzīvesvieta ir noteikta kopā ar prasītāju – E. /adrese/.

Tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pamatojoties uz Civillikuma 179. pantu, kas nosaka, ka vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. panta pirmo daļu, katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība.

Tiesa kritiski vērtē prasītājas paskaidrojumos norādīto faktu, ka atbildētājs piekritis viņai maksāt uzturlīdzekļus viņas pieprasītajā apmērā, jo pierādījumi tam pievienot. Tāpat tiesa kritiski vērtē prasītājas norādīto, ka bērna uzturēšanai viņai atbalstu sniedz māsa, jo arī tam viņa nav pievienojusi pierādījumus.

Tiesa atzīst, ka atbildētājs iesniedzot - 2017. gada 6. janvāra VSAA Valmieras reģionālās nodaļas izziņu Nr. 17/45013 (lietas 26. lapa) un AS /Nosaukums/ darba algas lapiņu (lietas 27.lapa), pierādījis, ka viņa ienākumi sastāv no darba algas, kas nepārsniedz valstī noteikto minimālo darba algu.

Citi pierādījumi, kas apliecinātu, atbildētāja papildus gūtos ienākumus un prasītājas ienākumus, tiesā nav iesniegti.

Līdz ar to tiesa, atzīst, ka prasītājas prasība apmierināma daļēji un no atbildētāja piedzenami uzturlīdzekļi valsts noteiktajā minimālajā apmērā.

Vecāku pienākums apgādāt savus bērnus ir absolūts. Tiesa nosaka uzturlīdzekļu apmēru atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr. 37 „Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru", kuros noteikts, ka katram vecākam neatkarīgi no viņu mantas stāvokļa ir pienākums nodrošināt minimālos uzturlīdzekļus katram savam bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai - 25% apmērā, bet no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu „Noteikumi par minimālo mēneša darba algu un minimālo stundas tarifa likmi" grozījumiem (spēkā no 2016. gada 1. janvāra) sākot ar 2016. gada 1. janvāri valstī noteiktā minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros ir 370 EUR . Tādējādi pēc matemātiska aprēķina bērnam, no dzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai (25% no 370 EUR = 0,25 x 370 EUR = 92,50 EUR), mēnesī maksājamais minimālais uzturlīdzekļu apmērs neatkarīgi no vecāka mantiskā stāvokļa sākot ar 2016. gada 1. janvāri ir 92,50 EUR.

Bet saskaņā ar Ministru kabineta grozījumiem Ministru kabineta 2015. gada 24. novembra noteikumos Nr. 656 „Noteikumi par minimālās mēneša

darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" (Latvijas Vēstnesis, 2015, Nr. 232) aizstāt 2. punktā skaitli „370" ar skaitli „380" (spēkā no 2017. gada 1. janvāra). Tādējādi pēc matemātiska aprēķina bērnam, no dzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai (25% no 380 EUR = 0,25 x 380 EUR = 95 EUR), mēnesī maksājamais minimālais uzturlīdzekļu apmērs neatkarīgi no vecāka mantiskā stāvokļa sākot ar 2017. gada 1. janvāri ir 95 EUR.

Ņemot vērā augstāk norādīto, tiesa uzskata, ka prasība apmierināma daļēji un no atbildētāja prasītājas labā piedzenami līdzekļi nepilngadīgā bērna uzturam – dēlam /pers. C/ no 2016. gada 21. decembra līdz 31. decembrim 92,50 EUR mēnesī, bet no 2017. gada 1. janvāra 95 EUR mēnesī, bet ne mazāk, kā Ministru kabineta noteiktajā minimālo uzturlīdzekļu apmērā.

Tiesa par nepamatotu atzīst prasītājas lūgumu noteikt uzturlīdzekļu piedziņu līdz laikam, kad bērns pats spēs sevi apgādāt.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 5. panta sestās daļas noteikumiem, piemērojot tiesību normas, tiesa ņem vērā judikatūru.

2015. gada 20. novembra Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departaments spriedumā lietā Nr. SKC-2885-15, izlemjot jautājumu par termiņa noteikšanu līdz kuram laikam piedzenami uzturlīdzekļi bērna uzturam, ir devis minētā Civillikuma 179. panta un Civilprocesa likuma 72. panta skaidrojumu. No kura secināms, ka bērnu līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai tiesā pārstāv vecāks kurš veic likumiskā pārstāvja funkcijas. Likumiskā pārstāvība izbeidzas, bērnam sasniedzot 18 gadu vecumu, un tā nevar būt ilgāka.

Augstākās tiesas Civillietu departaments minētajā spriedumā, izdarījis secinājumu, ka par civilprocesuālās rīcībspējas tiesību institūtam neatbilstošu atzīstama uzturlīdzekļu saņemšanas tiesība bērna mātei līdz bērns spēs pats sevi apgādāt. Tāpat Civillietu departaments minētajā sprieduma norādījis arī uz to, ka pienākumu uzturēt bērnu līdz viņš spēs sevi apgādāt (iespējams pat līdz 24 gadu vecumam) nevar saistīt ar noteikumu, ka uzturlīdzekļu apmērs nevar būt mazāks par Noteikumos Nr. 37 noteikto. Minimālais uzturlīdzekļu apmērs atbilstoši minētajiem Noteikumiem Nr. 37 ir noteikts bērniem līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Ņemot vērā minēto judikatūru, konkrētajā lietā uzturlīdzekļu piedziņa nosakāma līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai. Līdz ar to prasītājas lūgums par termiņa noteikšanu uzturlīdzekļu piedziņai līdz bērns pats spēs sevi apgādāt, kā nelikumīgs noraidāms.

Uzturlīdzekļu piedziņa uzsākama no 2016. gada 21. decembra un turpināma līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 205. panta pirmās daļas 1. punktu šajā daļā tiesas spriedums izpildāms nekavējoši.

2016. gada 23. novembrī tiesā iesniegts /pers. A/ pieteikums par pagaidu aizsardzību pret vardarbību, kas ar 2016. gada 2. decembra Cēsu rajona tiesas lēmumu tika apmierināts.

Tiesa atzīst, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{58}. panta astoto daļu, apmierinot maza apmēra prasību par uzturlīdzekļu piedziņu, 2016. gada 2. decembrī ar Cēsu rajona tiesas lēmumu piemērotā pagaidu aizsardzība pret vardarbību ir spēkā līdz dienai, kad spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu stājas likumīgā spēkā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu, tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunktu, 35. panta pirmās daļas 3. punktu konkrētajā lietā valsts nodeva pēc matemātiska aprēķina (14.12.2016. – 31.12.201. – 92,50 EUR x 0,333 mēneši = 30,80 EUR; no 01.01.2017. - 21.12.2017. - 95 EUR x 11,667 mēneši = 1 108,36 EUR; kopā EUR 1 139,16: 15% no 1 139,16 EUR = 170,87 EUR) nosakāma 170,87 EUR apmērā. Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi – par tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu lietā ir 4,60 EUR. Tādējādi no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami tiesas izdevumi 175,47 EUR apmērā, jo prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta pirmās daļas 3. punktu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos ir atbrīvota.

Prasītāja saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta 16. punkta noteikumiem, saņem valsts nodrošināto juridisko palīdzību, ko apliecina Juridiskās palīdzības administrācijas 2016. gada 13. decembra lēmums Nr. 3-3.1.16/1676 (lietas 17. lapa) un 2017. gada 10. janvāra lēmums Nr. 3-3.1.17/40 (lietas 31. lapa).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 44.^{1} panta otrās, trešās daļas un 42. panta pirmās daļas noteikumiem no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami arī ar lietas vešanu saistītie izdevumi par valsts nodrošināto juridisko palīdzību. Atbilstoši tiesu informatīvajā sistēmā pieejamām valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības reģistrā iekļautajām ziņām un valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniedzējas /pers. H/ iesniegtā paziņojuma lietā, izdevumi kopā ir 48,40 EUR.

Tiesa nekonstatē, ka valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība būtu sniegta, pārsniedzot minētās palīdzības piešķirtos veidus un apjomus. Tādēļ no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi par valsts nodrošināto juridisko palīdzību to faktiskajā apmērā 48,40 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 43. panta ceturto daļu tiesa ievērojot fiziskās personas mantisko stāvokli, pilnīgi vai daļēji atbrīvo to no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Atbildētājs sava materiālā stāvokļa pierādīšanai iesniedzis tiesā 2017. gada 6. janvāra VSAA Valmieras reģionālās nodaļas izziņu Nr. 17/45013 (lietas 26. lapa) un AS „Cēsu alus" darba algas lapiņu (lietas 27.lapa), no kuriem redzami viņa vidējie ikmēneša ienākumi. Tiesa atzīst, ka atbildētāja mantiskais stāvoklis atzīstams par tādu, lai viņu pilnībā atbrīvotu no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta a) apakšpunktu, 35. panta pirmās daļas 3. punktu, 42. panta pirmo daļu, 43. panta ceturto daļu, 193. pantu, 250.^{25} pantu tiesa

n o s p r i e d a:

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers. B/, par labu /pers. A/, uzturlīdzekļus /pers. C/, personas kods /personas kods/, uzturēšanai no 2016. gada 14. decembra līdz 31. decembrim 92,50 EUR (deviņdesmit divi *eiro* un 50 centi) mēnesī, bet no 2017. gada 1. janvāra 95 EUR (deviņdesmit pieci *eiro*) mēnesī, ik mēnesi līdz bērna 18 gadu vecuma sasniegšanai, bet ne mazāk par Ministru kabineta valstī noteikto minimālo uzturlīdzekļu apmēru.

Piedziņu uzsākt nekavējoši no 2016. gada 21. decembra.

Uzturlīdzekļi ieskaitāmi prasītājas kontā – VAS „Latvijas Pasts", konts Nr./konta numurs/.

Noraidīt /pers. A/ lūgumu par termiņa noteikšanu uzturlīdzekļu piedziņai līdz laikam, kad bērns pats spēs sevi apgādāt.

Apmierinot prasību par uzturlīdzekļu piedziņu ar 2016. gada 2. decembra Cēsu rajona tiesas lēmumu Nr. 3-12/0056-16 piemērotā pagaidu aizsardzība pret vardarbību ir spēkā līdz dienai, kad spriedums par uzturlīdzekļu piedziņu stājas likumīgā spēkā.

Atbrīvot /pers. B/ pilnībā no tiesas izdevumu samaksas valsts labā.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā Vidzemes apgabaltiesā, iesniedzot apelācijas sūdzību Cēsu rajona tiesā.

Tiesnese L. Karlsone